

[Hartvig Frisch.]

som det Loft, der er lagt over Prisen paa de 38 Ø., giver.

Jeg vil slutte disse Bemærkninger med at udtale det Ønske, at det maa lykkes ved en hurtig Behandling at bringe disse vigtige Bestemmelser med Hensyn til den danske Sukkerproduktion gennem begge Rigsdagens Ting.

Clausager: Det er jo klart, at som Forholdene endnu ligger, er det aldeles nødvendigt, at vi har en Sukkerordning. Det er nødvendigt baade af valutamæssige Grunde, af beskæftigelsesmæssige Grunde og for Resten ogsaa af rent landøkonomiske Grunde, og jeg kan derfor paa mit Partis Vegne tilsige vor Støtte til Gennemførelsen af en saadan Sukkerordning.

Naturligvis maa vi jo se paa en Del af Forslagets Enkeltheder, men jeg kan ellers tilsige vor Medvirksomhed til den hurtigst mulige Gennemførelse. For det er ikke fri for, at det haster lidt. Det lakker jo henad den Tid, da man skal til at tænke paa Planlæggelse, vi er for saa vidt lige ved Saatid, hvad Vaarsæden angaar, og vi er derfor rede til at medvirke til den hurtigst mulige Gennemførelse af Forslaget. Jeg kan ogsaa sige det paa denne elskværdige Maade: for at bøde paa Handelsministerens ubegribelige Sendrægtighed, saasom at vi i Aar staar saa tæt henimod Saatid og først faar Forslaget nu. Vi faar Forslaget ca. en Maaned senere end i Fjor; der staar paa Forslaget: Fremsat 15. Marts, Forslaget i Fjor blev fremsat den 11. Februar, og der er, naar man ser det igennem, ikke ringeste Grund til, at det har skullet vente saa længe, thi der er, som bekendt, ikke Enighed mellem Ministeren og Fabrikkerne og Dyrkerne, og der er ikke stor Forskel paa det Forslag, der blev fremsat i Fjor, og det, der er blevet fremsat i Aar, saa vi kunde akkurat lige saa godt have faaet det tidligere. Men, som sagt, denne meget forkastelige Sendrægtighed, Ministeren har udvist, vil vi belønne med den hurtigst mulige Bearbejdelse af Forslaget for at afbøde de mulig skadelige Følger, det ellers kunde faa.

Det er bekendt, at vort Parti i Fjor ønskede en anden og mere varig Sukkerordning end den; vi har, og jeg tror nu ogsaa, at vi en Gang maa komme ind paa de Veje, vi da foreslog, nemlig at Staten gør sin Fortjeneste af Sukkerproduktionen mindre i Tider med smaa Sukkerpriser, imod til Gengæld at faa større Indtægter af Sukkerproduktionen i Tider med høj Sukker-

pris, samtidig med en Begrænsning af Fabrikernes Magtstilling overfor Dyrkerne under almindelige Forhold, naar Kontrakten laves. Jeg ved meget godt, at der i Øjeblikket gør sig et andet Forhold gældende, da Markedet er lukket, men Fabrikkerne har jo før haft en begunstiget Stilling overfor Dyrkerne, naar Kontrakt skulde indgaas. Mindre Indtægt for Statskassen i Lavkonjunkturer og højere Indtægt, naar vi har større Priser, er det, jeg mener vi skulde tilstræbe. Det ser underligt ud, naar vi tager den Sæson, som løber endnu, at til Trods for de lave Sukkerpriser, saa lave, at man maa lade Forbrugerne betale mere for Sukkeret, for at Dyrkerne kan faa et nogenlunde ordentligt Resultat, har Staten vel tjent ca. 2 Mill. Kr. mere end i de senere Aar gennem den indenlandske Sukkerafgift. Det er det, jeg mener er forkert, det er det, man skulde tilstræbe at faa ændret.

Vi fik altsaa ikke i Fjor en saadan Ordning, som vi kunde have ønsket, en mere varig og bedre Ordning; i Stedet for fik vi en Ordning, som Regeringen og de tre Partier vedtog, ved at lade Forbrugerne betale en fastsat højere Pris for Sukker og saa fordele Udbyttet efter visse Regler mellem Fabrikkerne og Dyrkerne. Denne Ordning, som jeg altsaa maa sige ikke er tiltalende, maa vi tiltræde i Aar som en kortvarig Sukkerordning, i Erkendelse af, at den almindelige direkte økonomiske Tilpasning har vist sig at være uigennemførlig, for den maatte jo være gaaet Side om Side dermed. Den tager man nu kun paa ganske begrænsede Omraader, medens man paa andre Omraader gaar den indirekte Vej, dels den valutariske Tilpasning, dels Prisforhøjelsen paa visse Punkter: Sukker, Kartoffelmel, Kød, maaske ogsaa paa flere Varer, hvis vor Eksport yderligere vanskeliggøres og Prisen bliver abnorm lav.

Vi gaar altsaa nu flere Veje, og jeg maa sige, at Stillingen er saa alvorlig, at man ikke længere kan holde alene paa den Fremgangsmaade, man anser for at være den bedste; man maa gaa de Veje frem imod en paakrævet forbedret Økonomi, som er farbare under de herskende politiske Forhold. Thi bryder Økonomien sammen i vort største Eksporterhverv, gaar der bagefter mere i Stykker i vort Samfund, end mange i Øjeblikket tænker paa. Landbruget arbejder, tør jeg nok sige, under saa urimelige og ulidelige økonomiske Vilkaar baade udadtil og indadtil, at der maa fremskaffes en Forandring. Det er ikke Udtryk for en snæversynet Agrarpolitik at virke herfor, det er først og fremmest en